

WESP
Jachthaven 1
2172 JX SASSENHEIM
T 0252-218521
E info@wespweb.nl
W www.wespweb.nl

Juni 2012

'Ieder draagt zijn steentje bij'

Resultaten Eigen Kracht-Conferenties Pilot Noord-Holland

Colofon

Titel	:	'Ieder draagt zijn steentje bij' Resultaten Eigen Kracht-conferenties Pilot Noord Holland
Auteur	:	Peter Gramberg
Uitgever	:	WESP, Sassenheim
Medewerkers WESP	:	Peter Gramberg, Jorien Meerdink, Leonie Slobbe en Niels Troost
Opdrachtgever	:	GGD Hollands Noorden
Ontwerp omslag	:	Laurien Stam, Zwolle

©2012 Stichting WESP

Alle rechten zijn voorbehouden. Niets uit deze rapportage mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Stichting WESP.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16b Auteurswet 1912 jo. het Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 1985, Stb. 471, en art. 17 Auteurswet 1912, dient men de krachtens art. 17 lid 2 Auteurswet 1912 verschuldigde vergoeding vooraf met Stichting WESP overeen te komen en te voldoen. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze rapportage in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (art. 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot WESP te wenden.

No part of this report may be reproduced in any form, by print, photo-print, microfilm or any other means without written permission from Stichting WESP.

Inhoudsopgave

Samenvatting en conclusies	5
1 Opzet van het onderzoek	9
1.1 Inleiding	9
1.2 Doel	9
1.3 Onderzoeksvragen	9
1.4 Methode van onderzoek	10
2 Inzet, verloop en resultaat van Eigen Kracht-conferenties	13
2.1 Inleiding	13
2.2 Aanmeldingen	13
2.3 Duur hulpverlening	14
2.4 Achtergrond problematiek	14
2.5 Onderwerpen voor de conferenties	15
2.6 Achtergrondkenmerken	16
2.6.1 Achtergrondkenmerken kinderen	16
2.6.2 Achtergrondkenmerken volwassen deelnemers	19
2.7 Afgrond in activeringsfase	21
2.7.1 Reden van geen conferenties	21
2.7.2 Aantal contacten	21
2.8 Afgerond in conferentiefase (Eigen Kracht-conferentie)	22
2.8.1 Locatie	22
2.8.2 Tijdstip en duur	22
2.8.3 Aantal aanwezigen	22
2.8.4 Resultaat	23
2.9 Tevredenheid Eigen Kracht-coördinator over aanmelder	23
3 Tevredenheid volwassen deelnemers	25
3.1 Inleiding	25
3.2 Informatie	25
3.3 Meewerken aan een oplossing	26
3.3.1 Inleiding	26
3.3.2 Informatie geven	26
3.3.3 Vragen	26
3.3.4 Zeggen	27
3.3.5 Meewerken aan de oplossing	27
3.3.6 Op gemak voelen	27
3.4 Waardering Eigen Kracht-conferentie	27
3.5 Waardering plan	28
3.6 Waardering coördinator	29
3.7 Waardering aanvrager	30
3.8 Overige opmerkingen en suggesties	31
4 Tevredenheid kinderen en jongeren	33
4.1 Inleiding	33
4.2 Resultaten	33
5 Tevredenheid professionele aanvragers	35
5.1 Inleiding	35

5.2	Informatie.....	35
5.3	Waardering voor de Eigen Kracht-conferentie.....	35
5.4	Waardering plan.....	36
5.5	Waardering voor Eigen Kracht- coördinator	37
6	Follow-up.	39
6.1	Inleiding.....	39
6.2	Moment van Follow-up.....	39
6.3	Aantal personen.....	39
6.4	Mate van uitvoering van plan en afspraken.....	40
6.5	Effecten.....	41
6.6	Terugblik op conferentie.....	42
	Bijlagen.....	45
	Onderzoeksvragen.....	45
	Terminologie	47

Samenvatting en conclusies

De provincie Noord-Holland heeft in 2008 aan de GGD Hollands Noorden een subsidie verleend voor het houden van Eigen Kracht-conferenties. Doel van het project 'Families zelf aan zet bij zorgpunten en/of dreigende kindermishandeling' is zorgen over kinderen en jongeren aan te pakken en daardoor (dreigende) kindermishandeling in een vroeg stadium te stoppen. De subsidie was gericht op het organiseren en uitvoeren van 78 Eigen Kracht-conferenties in een periode van ongeveer 3 jaar. De Eigen Kracht-conferenties van dit project zijn uitgezet in de Centra voor Jeugd en Gezin en Advies- en steunpunten Huiselijk geweld in de regio's Kop van Noord-Holland, Noord-Kennemerland en Gooi- en Vechtstreek.

In december 2009 en december 2010 zijn twee tussentijdse rapportages uitgebracht waarin het projectverloop en de resultaten tot dan zijn toegelicht.¹ Dit nieuwe rapport is aan het einde van de projectperiode opgesteld en handelt over alle aanvragen die tussen de start van het project in 2009 en 1 april 2012 zijn aangemeld, afgerond en geregistreerd. Er zijn gegevens verzameld van de aanmeldingen, de Eigen Kracht-conferenties, het resultaat van de Eigen Kracht-conferenties, de tevredenheid van de deelnemers en de uitvoering van de plannen na enkele maanden. Het onderzoek sluit aan op eerdere (provinciale en landelijke) jaarrapportages en andere onderzoeken die Eigen Kracht als thema hebben. Waar mogelijk is een vergelijking gemaakt met de landelijke jaarcijfers van de Eigen Kracht Centrale 2010 gemaakt om de resultaten van dit onderzoek in een bredere context te plaatsen.

Relatief veel aanvragen van hoofdpersonen en familieleden

Aanvragen voor Eigen Kracht-conferenties kunnen worden gedaan door hulpverlenende instanties, hoofdpersonen zelf (degenen voor wie de conferentie wordt georganiseerd) en familieleden/sociaal netwerk. In vergelijking met het landelijke beeld zijn er in dit onderzoek minder aanvragen van professionals (62%) dan landelijk (80%). In 23% van de gevallen deed de persoon voor wie de conferentie bedoeld is zelf de aanmelding en in 15% van de gevallen deed een familielid van de hoofdpersoon dit. Landelijk liggen deze percentages op 9% en 11%. De meest genoemde professionele instanties zijn Bureau Jeugdzorg, Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld en Blijf van mijn lijf en een organisatie in de gezondheidszorg. De aanmeldingen van Bureau Jeugdzorg zijn in meerderheid (N=8) afkomstig van de afdeling jeugdbescherming. Lees meer in hoofdstuk 2.2

Eigen Kracht vaker preventief ingezet

Opvallend is dat 16% van de betrokkenen in dit onderzoek geen hulpverlening heeft. Dit cijfer ligt landelijk lager, namelijk op 11%. Aanvragen die gedaan worden door mensen zelf of familieleden hebben vaker betrekking op situaties waarin geen hulpverlening (29%) is dan aanvragen van professionals (9%). Bijna de helft (44%) van de aanvragen heeft al langer dan 2 jaar te maken met professionele hulpverlening. Landelijk ligt dit iets hoger op 47%. Lees meer in hoofdstuk 2.3.

Veel echtscheidingsperikelen en financiële problemen

Voor het geheel aan aanmeldingen geldt dat echtscheidingsperikelen, financiële problemen en overbelasting van ouders de top 3 van de achtergrondproblematiek vormen. Dit geldt ook voor de problemen bij de aanvragen die tot een conferentie hebben geleid, dan worden financiële problemen het meest genoemd. In vergelijking met het landelijk gemiddelde hebben de aanvragen vaker echtscheidingsperikelen en financiële problemen en minder vaak problemen met school en in aanraking met politie als achtergrond. Huiselijk geweld wordt ongeveer even vaak als reden genoemd als landelijk het geval is. Lees meer in hoofdstuk 2.4.

¹ GGD Hollands Noorden (2009, 2010). Project families zelf aan zet bij zorgpunten en/of dreigende kindermishandeling rondom kinderen. Eerste en tweede tussentijdse rapportage. Schagen: GGD Hollands Noorden

Aanvragen leiden minder vaak dan landelijk tot conferentie

Van de 73 aanvragen zijn er 47 (64%) uitgemond in een conferentie. De overige 26 aanmeldingen (36%) hebben niet geleid tot een conferentie en zijn afgerond in de activeringsfase. Landelijk leidt 72% van de aanvragen tot een conferentie. De reden van het niet doorgaan van de conferentie is beperkt bekend. Redenen als 'er was geen conferentie meer nodig' en 'tegenstellingen netwerk' te groot worden in ongeveer gelijke mate als verklaring gegeven. Lees meer in hoofdstuk 2.7.

Aanvragen mensen en familieleden leiden juist vaak tot conferentie

Het lagere percentage aanvragen dat leidt tot een conferentie wordt verklaard door de score bij de professionele aanmelders. Aanvragen van professionals hebben in 58% geleid tot een conferentie. Landelijk ligt dit beduidend hoger op 74%. Aanmeldingen van hoofdpersonen (76%) en familie/netwerk (73%) hebben juist vaker tot een conferentie geleid dan landelijk (resp. 65% en 63%). De reden waarom de aanvraag bij professionals minder vaak tot een conferentie leidt kan uit de registratiecijfers niet gehaald worden. Redenen als 'er was geen conferentie meer nodig' en 'tegenstellingen netwerk' te groot worden in ongeveer gelijke mate als verklaring gegeven. Lees meer in hoofdstuk 2.3.

Meer aanwezigen vanuit familieleden en sociaal netwerk

Van 546 personen is bekend in welke positie zij aan de conferentie hebben deelgenomen. Minderjarige en volwassen hoofdpersonen vormen 16% van de aanwezigen, familieleden 43%, vrienden en sociaal netwerk 28% en professionals 12%. Landelijk ligt de verdeling op 18% hoofdpersonen, 49% familieleden, 23% sociaal netwerk en 19% professionals. Landelijk ligt het percentage professionals dus iets hoger. Dit heeft misschien te maken met het feit dat in dit onderzoek meer conferenties zijn aangemeld door mensen zelf of familieleden. Lees meer in hoofdstuk 2.8.3

Alle conferenties met plan afgesloten

Van alle conferenties is het resultaat bekend. In alle 47 situaties is men het eens geworden over een plan dat, voor zover van toepassing, als veilig is geaccepteerd door de aanmelder of andere professional. In 43 plannen zijn door de familie afspraken gemaakt om het plan te evalueren en de voortgang te bespreken. Ook is in 44 plannen opgenomen dat de betrokkenen weer bijeen komen als dingen anders lopen dan voorzien. In 33 plannen (70%) wordt gevraagd om het inschakelen van professionele hulp; in 14 situaties niet. Dit percentage ligt ongeveer op het landelijk gemiddelde van 2010 (66%). Lees meer in hoofdstuk 2.8.4

Lage respons tevredenheidsformulieren

De respons op de tevredenheidsformulieren voor volwassen deelnemers, kinderen en professionele aanmelders ligt lager dan het landelijk gemiddelde. Vooral de lage respons bij de kinderen (20%, landelijk 48%) is opvallend. Hoe deze lage respons verklaard wordt is niet bekend en vergt nader onderzoek. Lees meer in de hoofdstukken 3, 4 en 5.

Meerderheid deelnemers tevreden over Eigen Kracht-conferentie en plan

De meeste deelnemers die aan de conferentie hebben meegewerkt oordelen positief en geven zowel de bijeenkomst zelf als het plan een ruime voldoende. De rapportcijfers schommelen rond de 7,5. Dit is een vergelijkbare score als landelijk. Ook professionals zijn tevreden over de bijdrage die zij aan de conferentie hebben kunnen bijdragen. Wat een aantal aanvragers betreft had hun invloed verder mogen gaan: zij geven aan dat zij graag bij het besloten deel van de conferentie waren geweest en dat zij meer invloed op het plan hadden willen hebben. Dit is nu echter juist een kenmerk van Eigen Kracht-conferenties.

De meerderheid van de respondenten antwoordt neutraal tot positief tegenover de stelling dat door het plan de situatie zal verbeteren. De meeste mensen vinden de afspraken uitvoerbaar, zijn bereid zich aan de afspraken te houden en denken dat de anderen dit ook zullen doen. Een aantal respondenten vond het overigens moeilijk om met alle deelnemers een plan te maken. Lees meer in hoofdstukken 3, 4 en 5.

Mensen zelf meest tevreden over uitvoering plannen en afspraken

Van 29 conferenties is (gedeeltelijk) bekend hoe de situatie zich 3 maanden na afloop heeft ontwikkeld. Dit betekent 40% van de onderzochte 73 conferenties. Een derde van de respondenten zegt dat het plan in zijn geheel is uitgevoerd: hoofdpersonen zelf zijn daarover positiever gestemd dan familieleden en de professionele aanmelders. Van de hoofdpersonen vindt 44% dat het plan in zijn geheel is uitgevoerd; aanmelders en familieleden vinden dit in 18% resp. 31%. Zij zijn vaker van mening dat het plan ten dele is uitgevoerd. Een kleine groep van 15% vindt dat het plan in zijn geheel niet is uitgevoerd, hierbij zijn er geen grote verschillen tussen hoofdpersonen, professionele aanmelders en familieleden. De mening van de diverse groepen over de mate waarin zowel het plan als geheel als de afzonderlijke afspraken zijn uitgevoerd, is vergelijkbaar met het landelijk beeld. Lees meer in hoofdstuk 6.

1 Opzet van het onderzoek

1.1 Inleiding

De provincie Noord-Holland heeft in 2008 aan de GGD Hollands Noorden een subsidie verleend voor het houden van Eigen Kracht-conferenties. Doel van het project 'Families zelf aan zet bij zorgpunten en/of dreigende kindermishandeling' is zorgen over kinderen en jongeren aan te pakken en daardoor (dreigende) kindermishandeling in een vroeg stadium te stoppen. De subsidie was gericht op het organiseren en uitvoeren van 78 Eigen Kracht-conferenties in een periode van ongeveer 3 jaar. De Eigen Kracht-conferenties van dit project zijn uitgezet in de front-offices van de Centra voor Jeugd en Gezin en Advies- en steunpunten Huiselijk geweld in de regio's Kop van Noord-Holland, Noord-Kennemerland en Gooi- en Vechtstreek ingezet.

Binnen dit project is gekozen om te werken met aandachtsfunctionarissen Eigen Kracht, die de Eigen Kracht-werkwijze onder de aandacht brengen, inbedden en borgen. De aandachtsfunctionarissen zijn aangesteld bij de dragende organisaties. Zij zijn inhoudelijk begeleid door de provinciaal manager van Eigen Kracht. Er zijn voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd voor sleutelfiguren in de regio. Daarnaast zijn er informatiemappen gemaakt, die onder andere folders, aanvraagformulieren en voorbeelden van plannen omvatten.

De subsidie betreft ook het houden van een onderzoek aan het einde van de periode om te zien in hoeverre de doelstellingen inzake de 78 conferenties behaald zijn. Het onderzoek is uitgevoerd door bureau WESP in Sassenheim. Dit rapport handelt over alle aanvragen die tussen de start van het project in 2009 en 1 april 2012 zijn aangemeld, afgerond en geregistreerd. Er zijn gegevens verzameld van de aanmeldingen, de Eigen Kracht-conferenties, het resultaat van de Eigen Kracht-conferenties, de tevredenheid van de deelnemers en de uitvoering van de plannen na enkele maanden. Het onderzoek sluit aan op eerdere (provinciale en landelijke) jaarrapportages en andere onderzoeken die Eigen Kracht als thema hebben.

1.2 Doel

Het onderzoek is uitgevoerd om de voortgang en implementatie van Eigen Kracht-conferenties in Noord-Holland te ondersteunen. Het onderzoek bestaat uit twee delen. Het gaat enerzijds om het achterhalen van feitelijke gegevens in 2009-2012 in Noord-Holland rond aanmeldgedrag, aantallen Eigen Kracht-conferenties, de gang van zaken tijdens de conferenties en de follow-up na 3 maanden. Daarnaast gaat het om het verkrijgen van inzicht in de mate van tevredenheid over de Eigen Kracht-conferentie van deelnemers. Oftewel: hoe waarderen aanmelders en leden van familie en sociaal netwerk het deelnemen aan een Eigen Kracht-conferentie?

1.3 Onderzoeksvragen

De belangrijkste onderzoeksvragen zijn:

- Welke personen of organisaties melden bij de Eigen Kracht *Centrale* aan?
- Wat is de reden van de aanmelding? Over welke vraag dient een plan gemaakt te worden?
- Wat is de achterliggende problematiek van de aangemelde gezinnen?
- Hoe vaak leidt een aanmelding bij Eigen Kracht tot een familiebijeenkomst (Eigen Kracht-conferentie)?
- Als een aanmelding niet tot een Eigen Kracht-conferentie leidt, wat is daarvan dan de reden?
- Hoe vaak slagen families erin binnen een Eigen Kracht-conferentie een plan te maken?

- Hoeveel mensen nemen deel aan een Eigen Kracht-conferentie? Wat is hun positie ten opzichte van het de hoofdpersoon? Welke professionals?
- In hoeverre zijn de plannen na 3 maanden uitgevoerd?
- In hoeverre zijn de afspraken uit het plan nagekomen volgens de hoofdpersonen, de professionele aanmelders en het sociale netwerk?
- Hoe tevreden zijn deelnemers (familieleden en sociaal netwerk, kinderen en aanmelders) over de conferentie?

In bijlage 1 zijn alle onderzoeksvragen opgenomen.

1.4 Methode van onderzoek

Onderzoek feitelijke gegevens

Elke Eigen Kracht-coördinator die met een zaak gestart is, is gevraagd na afronding hiervan het registratieformulier in te vullen op de website van de Eigen Kracht *Centrale*. Het merendeel van de formulieren werd binnen een maand na het afronden op de website ingevoerd. Dit verslag gaat over alle zaken die vanaf 2009 zijn afgerond en waarvan het registratieformulier is ingevuld door de coördinator. Het gaat om in totaal 73 afgeronde zaken in de periode tot 1 april 2012. De resultaten van de registratieformulieren zijn gekoppeld aan een SPSS-bestand, een statistisch rekenprogramma. Dit bestand is geanalyseerd.

Onderzoek follow-up

Om enig inzicht te krijgen in hoeverre de plannen ook gerealiseerd zijn of worden, is na (doorgaans) drie tot vijf maanden door de coördinator contact opgenomen met de hoofdpersoon, de aanmelder en één of meerdere familieleden. Hierbij is gevraagd hoe het met de uitvoering gaat. Van 29 conferenties is (gedeeltelijk) bekend hoe de situatie zich 3 maanden na afloop heeft ontwikkeld. Dit betekent 40% van de onderzochte 73 conferenties.

Onderzoek tevredenheid

De vragenlijsten over de tevredenheid zijn door de Eigen Kracht-coördinator uitgereikt aan deelnemers van de Eigen Kracht-conferenties. De vragenlijsten en de daarbij behorende antwoordenvolop werden meteen na afloop van de Eigen Kracht-conferentie uitgedeeld door de Eigen Kracht-coördinator van de betreffende conferentie. Aanmelders kregen een andere vragenlijst dan de kinderen en volwassen leden van de familie en netwerk (zie bijlage 3, 4 en 5). Waarschijnlijk is het een paar keer voorgekomen dat een Eigen Kracht-coördinator het formulier voor aanmelders/professionals ook heeft gegeven aan hulpverleners die in de informatieronde informatie kwamen geven. Als dat bleek uit de antwoorden, zijn de formulieren terzijde gelegd.

In de onderzoeksperiode zijn 47 Eigen Kracht-conferenties (fase 2 conferenties; zie 1.6 en hoofdstuk 4) gehouden. Daarvan waren er 26 conferenties waarin de aanmelder geen professional maar de hoofdpersoon zelf of een familielid was. Deze personen kregen een vragenlijst voor deelnemers uit familie en netwerk.

Onder de *aanmelders/professionals* zijn 34 vragenlijsten uitgezet; soms meerdere per situatie omdat er meerdere aanmelders waren of doordat ook professionals die geen aanmelder waren een enquête kregen. Hiervan zijn er 16 vragenlijsten geretourneerd. Dat is een respons van 47%.

Onder de deelnemende *volwassen leden van familie en sociaal netwerk* zijn 425 vragenlijsten verspreid. Hiervan zijn er 199 vragenlijsten geretourneerd en verwerkt, dit is een respons van eveneens 47%.

Er werden 50 formulieren verspreid onder *kinderen en jongeren* die aan een Eigen Kracht-conferentie deelnamen. Hiervan zijn er 10 geretourneerd, een respons van 36%.

De respons bij aanmelders/professionals en volwassen leden van familie leden en sociaal netwerk ligt op een vergelijkbaar niveau als van andere Eigen Kracht onderzoeken.

De respons bij de kinderen en jongeren is daarentegen veel lager dan uit andere onderzoeken bekend is.

Met ingang van januari 2011 is de verzameling van tevredenheids- en follow up cijfers overgegaan van onderzoeksbureau Wesp naar Saxion Hogeschool. Ook inhoudelijk zijn de vragenlijsten gewijzigd, waardoor sommige cijfers niet vergelijkbaar zijn, niet meer verzameld worden of juist pas vanaf 2011 verzameld worden. Waar mogelijk zijn de gegevens uit de hele onderzoeksperiode bij elkaar gevoegd. Waar de gegevens slechts een deel van de conferenties betreffen is dit in de tekst aangegeven.

Ter vergelijking zijn in de tekst geregeld vergelijkingen met de landelijke situatie opgenomen. Daarbij is 2010 als vergelijkingsjaar genomen. Van dit jaar zijn alle cijfers bekend en ligt bovendien midden in de onderzochte periode. De vergelijking dient vooral als indicatie; het is goed mogelijk dat aangetroffen verschillen verklaarbaar zijn door bijvoorbeeld een ander type aanmelders, andere achtergrondproblematiek etc.

2 Inzet, verloop en resultaat van Eigen Krachtconferenties

2.1 Inleiding

In de onderzoeksperiode 2009-2012 zijn er in het kader van het project 78 Eigen Krachtconferenties ingezet. Aan het eind van de onderzoeksperiode (1 april 2012) waren er 5 aanvragen nog niet afgerond en/of niet geregistreerd door de Eigen Kracht-coördinator. De resultaten uit dit hoofdstuk hebben dus betrekking op 73 afgeronde en geregistreerde aanvragen.

Van de 73 aanvragen zijn er 47 (64%) uitgemond in een conferentie (conferentiefase). De overige 26 aanmeldingen (36%) hebben niet geleid tot een conferentie en zijn afgerond in de activeringsfase. Het percentage aanvragen dat heeft geleid tot een conferentie ligt iets lager dan het landelijk gemiddelde (72%).

2.2 Aanmeldingen

In 70 situaties betreft de aanmelding een eerste keer dat een conferentie is aangevraagd. In 3 situaties is er al eerder een conferentie geweest en betreft de aanmelding een herhalingsverzoek. Dat er opnieuw een conferentie is aangemeld heeft te maken met de uitvoering van het plan stagneert, dat er geen overeenstemming is bereikt en dat er tijdens de eerste conferentie een ander probleem naar voren gekomen is dat om een nieuwe conferentie vraagt. Deze redenen zijn elk 1 keer genoemd.

De aanmeldingen zijn in meerderheid (62%) afkomstig van een hulpverlenende instantie. De meest genoemde instanties zijn Bureau Jeugdzorg, Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld en Blijf van mijn lijf en een organisatie gezondheidszorg. De aanmeldingen van Bureau Jeugdzorg zijn in meerderheid (N=8) afkomstig van de afdeling jeugdbescherming. Landelijk ligt het percentage conferenties rechtstreeks afkomstig van instanties overigens hoger, namelijk op 80%.

In 17 situaties (23%) deed de persoon voor wie de conferentie bedoeld is zelf de aanmelding en in 11 situaties (15%) deed een familielid van de hoofdpersoon dit.

Aanmeldingen van hoofdpersonen (76%) en familie/netwerk (73%) hebben vaker tot een conferentie geleid dan van een instantie (58%). Landelijk leiden 74% van de aanmeldingen van instanties tot een conferentie. Aanmeldingen van familie en hoofdpersonen zelf leiden landelijk juist wat minder vaak tot een conferentie (resp. 65% en 63%).

Aanmelder	Activeringsfase	Conferentiefase	Totaal
Blijf van mijn lijf	3	2	5
Brijder	1	0	1
Bureau Jeugdzorg incl. WSG of LdH	3	8	11
School	0	1	1
MEE	0	3	3
Humanitas	0	1	1
Zorgaanbieder Jeugdzorg	2	2	4
Steunpunt Huiselijk Geweld	3	3	6
Organisatie gezondheidszorg	6	3	9
Slachtofferhulp, HALT	1	1	2
Gemeente/CJG	0	2	2
Hoofdpersoon zelf	4	13	17
Familie netwerk hoofdpersoon	3	8	11
<i>Totaal</i>	<i>26</i>	<i>47</i>	<i>73</i>

2.3 Duur hulpverlening

In 12 situaties is onbekend hoe lang er al hulpverlening betrokken is. Laten we deze gevallen buiten beschouwing, dan heeft bijna de helft (44%) al langer dan 2 jaar hulpverlening. Landelijk ligt dit op een vergelijkbare 47%. 16% van de betrokkenen in dit onderzoek heeft geen hulpverlening. Dit cijfer ligt landelijk iets lager op 11%.

Duur hulpverlening	Activeringsfase	Conferentiefase	Totaal
Geen hulpverlening	4	6	10 (16%)
0-2 jaar	8	16	24 (39%)
Langer dan 2 jaar	9	18	27 (44%)
Totaal bekend	21	40	61 (100%)
Onbekend	5	7	12
<i>Totaal</i>	<i>26</i>	<i>47</i>	<i>73</i>

2.4 Achtergrondproblematiek

Een van de vragen die aan de Eigen Kracht-coördinator gesteld wordt is welke achtergrondproblematiek een rol speelt bij de aanmelding. Er worden in totaal 242 problemen genoemd: 3,3 problemen per aanmelding. Voor het geheel aan aanmeldingen geldt dat echtscheidingsperikelen, financiële problemen en overbelasting van ouders de top 3 vormen. Dit geldt ook voor de problemen bij de aanvragen die tot een conferentie hebben geleid, dan worden financiële problemen het meest genoemd. Het in totaal meest genoemde probleem staan in onderstaande tabel bovenaan. In vergelijking met het landelijk gemiddelde hebben de aanvragen vaker echtscheidingsperikelen en financiële problemen en minder vaak problemen met school en in aanraking met politie als achtergrond. Huiselijk geweld wordt ongeveer even vaak als reden genoemd als landelijk het geval is.

Achtergrondproblematiek	Activeringsfase	Conferentiefase	Totaal
Echtscheidingsperikelen	14	16	30
Financiële problemen	8	20	28
Overbelasting ouders	8	16	24
Pedagogische onmacht	8	12	20
Huiselijk geweld	7	13	20
Gedragsproblemen kind	4	15	19
Psychiatrische problemen	5	11	16
Huisvestingsproblemen	4	10	14
Ziekte/overlijden	0	11	11
Verwaarlozing kind	7	3	10
Problemen met school	1	9	10
Problemen met werk	2	8	10
Verstandelijke beperking	1	8	9
Verslaving	3	5	8
In aanraking met politie	1	5	6
Lichamelijke beperking	0	2	2
Andere reden	1	3	4
<i>Totaal</i>	<i>75</i>	<i>167</i>	<i>242</i>

2.5 Onderwerpen voor de conferentie

De aanmelders formuleren de reden van verwijzing en de vraag (of vragen) die zijn aan de familie willen voorleggen. Deze zorgen en vragen vormen het uitgangspunt van de conferentie. Ook bij het beoordelen van het plan door de aanmelder spelen de vragen een rol. De aanmelder controleert of het door de familie opgesteld plan een antwoord is op de geformuleerde vragen. Gemiddeld zijn er 3,5 onderwerpen per conferentie geformuleerd. Het in totaal meest voorkomende thema staat in onderstaande tabel bovenaan. Vragen die te maken hebben met opvoeding, financiën en het verbeteren van de relatie tussen ouders en kind(eren) komen het meest voor. Vragen die te maken hebben met zelfstandig wonen en voorziening gezag het minst. In de categorie 'anders' zijn bijvoorbeeld genoemd: drugsgebruik, hulp bij een bevalling en ondersteuning bij huishoudelijke taken.

Onderwerpen voor conferentie	Activeringsfase	Conferentiefase	Totaal
Opvoeding	11	24	35
Financiën	7	21	28
Verbeteren relatie kind ouders	7	20	27
Gedrag van het kind	7	18	25
Wonen (bij waar of bij wie)	9	14	23
Omgangsregeling	8	11	19
Vrije tijdsbesteding	4	14	18
Onderwijs	6	10	16
Werk	4	10	14
Huiselijk geweld	6	8	14
Medische kwesties	3	9	12
Zelfstandig wonen	2	9	11
Voorziening gezag	2	1	3
Anders	2	7	9
<i>Totaal</i>	<i>78</i>	<i>176</i>	<i>254</i>

2.6 Achtergrondkenmerken

In 15 situaties betreft de aanmelding alleen een of meerdere volwassene (meerderjarige hoofdpersonen), in 29 situaties alleen een of meerdere kinderen (minderjarige hoofdpersonen) en in eveneens 29 situaties zowel minder- als meerderjarige hoofdpersonen. In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de achtergrondkenmerken van zowel de volwassenen als de kinderen.

2.6.1 Achtergrondkenmerken kinderen

Aantal

Bij de 58 aanmeldingen waar kinderen (mede) de hoofdpersoon zijn, gaat het in totaal om 107 kinderen. Dit is gemiddeld 1,8 kind per aanmelding. Het aantal kinderen uit één gezin waarvoor een aanmelding is gedaan varieert van 1 tot 7.

Leeftijd

De meeste kinderen zijn tussen de 5 en 12 jaar oud, gevolgd door jongeren tussen 13 en 17 jaar. Van twee kinderen is de leeftijd onbekend en één kind moet nog geboren worden.

Leeftijd	Activeringsfase	Conferentiefase	Totaal
Ongeboren	1	0	1
0-4 jaar	9	10	19
5-12 jaar	15	34	49
13-17 jaar	11	25	36
Onbekend	0	2	2
<i>Totaal</i>	<i>36</i>	<i>71</i>	<i>107</i>

Geslacht

Het aantal jongens (N=51) en meisjes (N=51) is ongeveer even groot. Van 1 kind is het geslacht niet bekend bij de Eigen Kracht-coördinator.

Geslacht	Activeringsfase	Conferentiefase	Totaal
Jongen	15	36	51
Meisje	20	35	55
Onbekend	1	0	1
<i>Totaal</i>	<i>36</i>	<i>71</i>	<i>107</i>

Etniciteit

Ongeveer twee derde van de kinderen (63%) heeft twee Nederlandse ouders. Van de overige 39 kinderen is ten minste één ouder niet Nederlands.

Etniciteit	Activeringsfase	Conferentiefase	Totaal
Nederlands	23	45	68
Turks	1	3	4
Marokkaans	1	2	3
Surinaams	0	5	5
Antilliaans	2	2	4
Somalisch	0	7	7
Hongaars	3	0	3
Overig	6	7	13
<i>Totaal</i>	<i>36</i>	<i>71</i>	<i>107</i>

Verblijfplaats

De meeste kinderen (75%) wonen ten tijde van de aanmelding voor een Eigen Kracht-conferentie bij één of beide ouders. De overige kinderen en jongeren wonen bij familie of bekenden, in een bestandspleeggezin, crisis- of leefgroep. Enkele kinderen hebben geen vast woonadres.

Verblijfplaats	Activeringsfase	Conferentiefase	Totaal
Thuis bij ouder(s)	26	54	80
Bij familie of bekenden	2	7	9
Bestandspleeggezin	2	2	4
Crisis- of leefgroep	5	4	9
Anders	1	4	5
<i>Totaal</i>	<i>36</i>	<i>71</i>	<i>107</i>

Woonplaats

De onderzochte conferenties zijn in drie regio's van Noord-Holland gehouden: Kop van Noord Holland, Noord-Kennemerland en Het Gooi. De meeste deelnemers zijn dan ook in één van deze regio's woonachtig. Indien de minderjarige hoofdpersonen in een gemeente buiten deze regio's wonen, zijn ze ondergebracht bij de meest nabijgelegen regio (b.v. Amersfoort bij Het Gooi). De kinderen wonen met name in het noorden van de provincie Noord-Holland met als getalsmatig belangrijkste plaatsen Alkmaar, Heerhugowaard en Den Helder.

Een kleiner aantal kinderen woont in Het Gooi.

Woonplaats	Gemeente	Totaal
<i>Kop van Noord Holland</i>		
Breezand	Hollands Kroon	9
Den Helder	Den Helder	17
Hoorn	Hoorn	1
Julianadorp	Den Helder	1
Oudkarspel	Langedijk	2
Schagen	Schagen	3
Sint Maarten	Harenkarspel	1
't Veld	Hollands Kroon	2
Warmenhuizen	Harenkarspel	3
't Zand	Zijpe	1
<i>Noord Kennemerland</i>		
Alkmaar	Alkmaar	20
Bergen	Bergen	1
Broek op Langedijk	Langedijk	3
Castricum	Castricum	3
Edam	Edam-Volendam	1
Egmond aan den Hoef	Bergen	1
Heemskerk	Heemskerk	1
Heerhugowaard	Heerhugowaard	13
Sint Pancras	Langedijk	1
<i>Het Gooi</i>		
Blaricum	Blaricum	1
Hilversum	Hilversum	9
Hoenderloo	Apeldoorn	1
Hollandsche Rading	De Bilt	1
Huizen	Huizen	3
Loosdrecht	Wijdmeren	2
Zeist	Zeist	1
België	?	1
<i>Totaal</i>		<i>107</i>

2.6.2 Achtergrondkenmerken volwassen deelnemers

Aantal

Er zijn in totaal 58 volwassenen bij 44 aanmeldingen; 1,3 volwassene gemiddeld per aanmelding.

Leeftijd

De leeftijdscategorieën 26-40 en 41-60 jaar zijn ongeveer even groot. Een kleiner aantal is jonger dan 26 en slechts 3 volwassen hoofdpersonen zijn boven de 60 jaar.

Leeftijd	Activeringsfase	Conferentiefase	Totaal
18 t/m 25 jaar	2	7	9
26 t/m 40 jaar	11	13	24
41 t/m 60 jaar	5	17	22
61 jaar en ouder	0	3	3
<i>Totaal</i>	<i>18</i>	<i>40</i>	<i>58</i>

Geslacht

Van de volwassen hoofdpersonen is 60% vrouw en 40% man.

Geslacht	Activeringsfase	Conferentiefase	Totaal
Man	5	18	23
Vrouw	13	22	35
<i>Totaal</i>	<i>18</i>	<i>40</i>	<i>58</i>

Etniciteit

Van de 58 volwassen hoofdpersonen is 71% Nederlands; de overige volwassenen hebben een andere etnische achtergrond. Er is daarbij geen etniciteit duidelijk dominant.

Etniciteit	Activeringsfase	Conferentiefase	Totaal
Nederlands	9	32	41
Turks	1	2	3
Marokkaans	2	1	3
Surinaams	1	0	1
Antiliaans	1	1	2
Overig	4	4	8
<i>Totaal</i>	<i>18</i>	<i>40</i>	<i>58</i>

Verblijfplaats

De meeste volwassen hoofdpersonen (79%) wonen zelfstandig, een klein deel woont bij de ouders of bij familie.

Verblijfplaats	Activeringsfase	Conferentiefase	Totaal
Zelfstandig	15	31	46
Thuis bij ouders	0	3	3
Bij familie of bekenden	0	2	2
Anders	3	4	7
<i>Totaal</i>	<i>18</i>	<i>40</i>	<i>58</i>

Woonplaats

De onderzochte conferenties zijn in drie regio's van Noord-Holland gehouden: Kop van Noord Holland, Noord-Kennemerland en Het Gooi. De meeste deelnemers zijn dan ook in één van deze regio's woonachtig. Indien de volwassen hoofdpersonen in een gemeente buiten deze regio's wonen, zijn ze ondergebracht bij de meest nabijgelegen regio (b.v. Amersfoort bij Het Gooi).

Woonplaats	Gemeente	Totaal
<i>Kop van Noord Holland</i>		
Breezand	Hollands Kroon	3
Den Helder	Den Helder	5
Julianadorp	Den Helder	1
Schagen	Schagen	5
Sint Maarten	Harenkarspel	2
Warmenhuizen	Harenkarspel	1
't Veld	Hollands Kroon	2
<i>Noord-Kennemerland</i>		
Alkmaar	Alkmaar	16
Broek op Langedijk	Langedijk	1
Castricum	Castricum	1
Heerhugowaard	Heerhugowaard	4
Oudkarspel	Langedijk	1
Purmerend	Purmerend	1
Zaandam	Zaanstad	1
Zaandijk	Zaanstad	1
<i>Het Gooi</i>		
Amersfoort	Amersfoort	1
Blaricum	Blaricum	2
Hilversum	Hilversum	5
Huizen	Huizen	2
Loosdrecht	Wijdemeren	1
Vleuten	Utrecht	1
Weesp	Weesp	1
<i>Totaal</i>		<i>58</i>

2.7 Afgerond in activeringsfase

2.7.1 Reden van geen conferentie

26 aanmeldingen hebben niet geresulteerd in een conferentie. De belangrijkste reden per niet gehouden conferentie is weigering van een of meerdere personen om aan de conferentie mee te werken (N=10) of dat de conferentie niet meer nodig werd geacht (N=9). In dat geval is er bijvoorbeeld sprake van een andere oplossing. Redenen die te maken hebben met een te klein netwerk of grote conflicten komen niet vaak voor. In de categorie 'anders' zijn genoemd: er moest eerst een ander probleem worden opgelost (N=2), men wilde het probleem liever zonder conferentie oplossen en de hoofdpersoon kon het niet aan.

Reden van niet doorgaan	Aantal
Een van de personen weigerde medewerking	10
Vraag niet meer aan de orde	9
De tegenstellingen waren te groot	2
Netwerk te klein	1
Anders	4
<i>Totaal</i>	26

Als nader wordt bekeken welke personen hun medewerking aan de conferentie weigerden, zijn dit ouders (N=7), de volwassen hoofdpersoon (N=3) of de jongere zelf (N=1). In de situaties waarin de vraag niet meer aan de orde was, wordt in een enkel geval een toelichting gegeven.

'Het contact tussen de vader en moeder was dermate verbeterd dat aanvrager geen aanleiding meer zag voor een conferentie.'

'De vrouw verhuisde naar een meer beveiligd blijfhuus.'

2.7.2 Aantal contacten

Ook wanneer er uiteindelijk geen conferentie gehouden wordt, zijn er vaak allerlei contacten door de Eigen Kracht-coördinator geweest. In de 26 zaken waarbij uiteindelijk geen conferentie is gehouden, hebben de coördinatoren met in totaal 174 personen contact gehad, gemiddeld bijna 7 personen per aanmelding. (landelijk 8,7 personen).

De meeste contacten waren met overige familieleden, vrienden en volwassen hoofdpersonen.

Personen	Aantal contacten
Minderjarige hoofdpersonen	12
Volwassen hoofdpersonen	30
Ouders	21
Professionele aanvragers	16
Overige familieleden	48
Vrienden en andere bekenden	32
Overige professionals	15
<i>Totaal</i>	174

2.8 Afgerond in de conferentiefase (Eigen Kracht-conferentie)

2.8.1 Locatie

De 47 conferenties zijn gehouden op verschillende locaties. Buurthuizen (N=24) en kerken (N=11) komen het meest voor. Ook genoemd zijn horeca, zorgboerderij, ruimte bij seniorenflat en bij iemand thuis. Er is één conferentie in een gebouw van een hulpverlenende instantie gehouden.

2.8.2 Tijdstip en duur

De conferenties hebben vooral overdag plaats gevonden (N=38). In 9 situaties daarvan liep de conferentie ook 's avonds door. De andere 9 conferenties vonden alleen 's avonds plaats. Ruim de helft (N=25) vond doordeweeks plaats, de overige 22 conferenties in het weekend.

De meeste conferenties duurden als geheel 3-5 uur; een aanzienlijk deel duurde 5-8 uur. Korter dan 3 uur en langer dan 8 uur komt niet vaak voor. Voor het besloten deel geldt dat het vaak 1-3 uur duurde, gevolgd door 3-5 uur.

Duur conferentie in uren	Hele conferentie	Besloten deel
Tot 1 uur	0	3
1-3 uur	6	25
3-5 uur	25	13
5-8 uur	15	5
8-10 uur	0	1
> 10 uur	1	0
<i>Totaal</i>	<i>47</i>	<i>47</i>

2.8.3 Aantal aanwezigen

In totaal hebben 587 personen deelgenomen aan de 47 Eigen Kracht-conferenties. Dat is gemiddeld 12,5 deelnemers per conferentie. Landelijk ligt dit aantal op 12,1. Het aantal is uitgezonderd de Eigen Kracht-coördinator en een eventuele externe tolk. Dit laatste kwam in 5 situaties voor. De 'kleinste' conferentie telde 5 deelnemers, bij de getalsmatig 'grootste' conferentie kwamen 33 personen samen.

Van 546 personen is bekend in welke positie zij aan de conferentie hebben deelgenomen. Minderjarige en volwassen hoofdpersonen vormen 16% van de aanwezigen, familieleden 43%, vrienden en sociaal netwerk 28% en professionals 12%. Landelijk ligt de verdeling op 18% hoofdpersonen, 49% familieleden, 23% sociaal netwerk en 19% professionals. Landelijk ligt het percentage professionals dus iets hoger. Dit heeft misschien te maken met het feit dat in dit onderzoek meer conferenties zijn aangemeld door familieleden en hoofdpersonen zelf.

Overzicht deelnemers conferentie	Aantal
Minderjarige hoofdpersonen	48
Volwassen hoofdpersonen	42
Ouders	57
Broers/zussen	28
Opa's/oma's	21
Ooms/tantes	51
Neven/nichten	30

Overige familieleden	47
Vrienden	129
Overig sociaal netwerk (buren, kennissen, collega's)	25
Aanvragers	13
School	6
Hulpverleners	36
Overige professionals	13
<i>Totaal</i>	<i>546</i>

62 van de 546 (11%) van de personen zijn minderjarig: 48 als minderjarige hoofdpersoon en nog eens 14 andere kinderen (bijvoorbeeld vriendjes).

2.8.4 Resultaat

Van alle conferenties is het resultaat bekend. In alle 47 situaties is men het eens geworden over een plan dat, voor zover van toepassing, als veilig is geaccepteerd door de aanmelder of andere professional. In 43 plannen zijn door de familie afspraken gemaakt om het plan te evalueren en de voortgang te bespreken. Ook is in 44 plannen opgenomen dat de betrokkenen weer bijeen komen als dingen anders lopen dan voorzien. In 33 plannen (70%) wordt gevraagd om het inschakelen van professionele hulp; in 14 situaties niet. Dit percentage ligt ongeveer op het landelijk gemiddelde van 2010 (66%).

In 10 plannen staat opgenomen dat de verblijfplaats van minderjarige of meerderjarige hoofdpersonen zal veranderen. In totaal gaat het om 12 personen. Niet van iedereen is bekend welke verandering precies beoogd wordt. Genoemd zijn 'van opa en oma naar onbekend', 'van opvang jeugdzorg naar gezin van vriendin', 'van geen huis naar zelfstandig wonen', 'van stiefmoeder naar moeder' en 'van een groep naar zelfstandig'.

2.9 Tevredenheid Eigen Kracht-coördinator over aanmelder

Een goede samenwerking en afstemming tussen aanmelder en Eigen Kracht is van belang tijdens de voorbereiding en de conferentie zelf. Aan zowel de aanmelder als aan de coördinator is gevraagd een rapportcijfer te geven om de waardering uit te drukken. De resultaten van de aanmelders komen later in het rapport aan de orde.

De coördinatoren geven gemiddeld een 8,3 voor de samenwerking, variërend van het rapportcijfer 5 (N=1) tot 10 (N=4). De rapportcijfers 8 en 9 komen het meest voor, waardoor kan worden geconstateerd dat men over het geheel tevreden is. Enkele citaten die het gegeven cijfer illustreren:

'Een 7. Heel betrokken maar erg vanuit de hulpverlener gedacht en geopereerd.'

'Een 8. Alle vragen en verzoeken werden ingewilligd, en er was een goede bereikbaarheid, zelfs tijdens de conferentie die op een zondag plaatsvond.'

'Een 9. Goede samenwerking, van te voren goed contact en samen geprobeerd zo veel mogelijk info op de vragen boven te krijgen. Op een zaterdag komen was voor haar geen probleem.'

'Een 9. Informeerde effectief, gaf waar nodig advies. schakelde hulp in de regio om mijn kennis lacunes van de regio in te vullen. prettig gevoel.'

3 Tevredenheid volwassen deelnemers

3.1 Inleiding

425 aanwezige familieleden en leden van het sociaal netwerk hebben na afloop van de conferentie een tevredenheidsformulier gekregen. De respons bedroeg 199 formulieren oftewel 47%. Deze respons ligt wat lager dan landelijk (60%).

Samenstelling volwassen respondenten	Aantal	Percentage
Hoofdpersoon zelf	6	3
Vader	9	5
Moeder	16	8
Broer/zus 18+	29	15
Opa/oma	9	5
Oom/tante	33	16
Neef/nicht	4	2
Vriend/vriendin	46	23
Anders	39	19
Onbekend	8	4
<i>Totaal</i>	<i>199</i>	<i>100</i>

De categorie 'anders' omvat een breed samengestelde groep van collega's, volwassen hoofdpersonen, schoonouders, schoonzussen en burens. Van 8 personen is onbekend tot welke verhouding zij met de hoofdpersoon staan.

3.2 Informatie

Vooraf hebben de deelnemers contact gehad met de aanvrager en de Eigen Kracht-coördinator. Het is de bedoeling dat de aanvrager het idee van de Eigen Kracht-conferentie bij de deelnemers introduceert. De coördinator bereidt vervolgens de conferentie voor. Tijdens de conferentie geven zij de aanvrager en eventueel andere aanwezige professionals informatie over de problemen en hulpmogelijkheden. Als de aanvrager een jeugdbeschermer betreft, formuleert deze het wettelijk kader waarbinnen het plan moet worden opgesteld.

Er is de respondenten uit het familie- en sociaal netwerk gevraagd of zij voldoende informatie hebben gekregen over de bedoeling van de Eigen Kracht-conferentie, de gang van zaken tijdens de conferentie, de situatie van het kind en/of de volwassen hoofdpersoon en de hulpmogelijkheden. Het merendeel van de aanwezigen oordeelt hierover positief. Informatie over hulpmogelijkheden scoort iets lager.

Voldoende info over	Ja	Nee	Geen antwoord	Aantal (N)
Bedoeling	97%	2	1	199
Gang van zaken	95%	3	2	194
Situatie kind/gezin	94%	4	2	195
Hulpmogelijkheden	88%	9	3	195

Op de vraag of er voor de conferentie gevraagd is welke informatie de deelnemers wilden hebben, antwoordt 84% met ja, 16% met nee (N=188). In de meeste situaties (N=130) is dit gevraagd door de Eigen Kracht-coördinator, in veel mindere mate door familie en vrienden (N=29) en hulpverleners (N=7). Van de mensen die de vraag over informatie met 'ja' beantwoord hebben, heeft 92% deze informatie ook gekregen en 8% gedeeltelijk.

Aan de familieleden die vanaf 2011 aan een conferentie hebben deelgenomen is daarnaast aan de hand van twee stellingen bekeken in hoeverre men tevreden is over de verkregen informatie.

'Ik vond de informatie die de Eigen Kracht-coördinator gaf belangrijk.'

2 mee oneens, 7 neutraal, 52 eens, 17 helemaal mee eens

'Ik vond de informatie die de Eigen Kracht-coördinator gaf duidelijk.'

2 mee oneens, 9 neutraal, 48 mee eens, 19 helemaal mee eens.

De scores bij deze stellingen geven aan dat men in meerderheid de informatie belangrijk en duidelijk heeft gevonden.

3.3 Meewerken aan een oplossing

3.3.1 Inleiding

Het is de bedoeling dat in de Eigen Kracht-conferentie iedereen een bijdrage levert aan het maken van het plan. Dat kan zijn door hulp aan te bieden, maar zeker zo van belang is het meedenken en meewerken tijdens het besloten gedeelte als de familie 'onder elkaar' is. Bij de besloten tijd zijn geen professionele hulpverleners aanwezig. Om enigszins een beeld te krijgen van de betrokkenheid van de deelnemers bij het besluitvormingsproces, is hen gevraagd of zij zelf informatie hebben kunnen toevoegen, in hoeverre zij hebben kunnen vragen en zeggen wat zij wilden en of zij vinden dat ze hebben kunnen meewerken aan een oplossing.

3.3.2 Informatie geven

Professionals beschikken over informatie, maar familieleden en sociaal netwerk ook. Op de vraag of men zelf informatie heeft toegevoegd aan de Eigen Kracht-conferentie antwoordt 61% bevestigend en 39% ontkennend (N=112, aan respondenten uit 2011 en 2012 is deze vraag niet meer gesteld). Het gaat bijvoorbeeld over een logeeradres, persoonlijke informatie, slaaptijden en praktische tips.

3.3.3 Vragen

Op de vraag of men tijdens de bijeenkomst heeft kunnen vragen wat men wilde, hebben 186 mensen geantwoord. 86% van hen antwoordde met ja, 11% met ten dele en 3% met nee.

'Het was niet veel want het meeste was al geregeld met mijn zuster.'

'Er was uitleg over financiën e.d. en er was voldoende ruimte om dingen te vragen.'

'Sommige vragen werden wel gesteld, niet altijd antwoord gekregen. Vragen die ze niet wilde beantwoorden maar m.i. wel belangrijk zijn.'

3.3.4 Zeggen

Op de vraag of men tijdens de bijeenkomst heeft kunnen zeggen wat men wilde, hebben 197 mensen geantwoord. Hierbij antwoordde 87% met ja, 9% met ten dele en 4% met nee.

'Niet alles kon gezegd om geen spanningsveld te veroorzaken.'

'In bepaalde situaties dacht de vader dat alles tegen hem was en hij de boosdoener was. Terwijl wij voor hem, de moeder en vooral voor het kind aanwezig zijn. Was op een gegeven moment niet meer voor rede vatbaar.'

3.3.5 Meewerken aan de oplossing

Op de vraag of men heeft kunnen meewerken aan de oplossing hebben 195 mensen geantwoord. Hierbij antwoordde 84% met ja, 16% met ten dele en niemand met nee.

'Wij zijn de oplossing.'

'Alleen hulp in materiële zin (fiets voor betrokkene).'

'Zoals bedoeld draagt een ieder zijn steentje bij.'

'Je doet het met elkaar, je overlegt met iedereen.'

3.3.6 Op gemak voelen

Op de vraag of men zich tijdens de bijeenkomst op zijn gemak voelde hebben 197 mensen geantwoord. Van hen geeft 83% aan zich inderdaad op zijn gemak te hebben gevoeld, 12% vond dit ten dele het geval en 5% vond van niet. Ook tijdens het besloten deel heeft de overgrote meerderheid zich op het gemak gevoeld. 81% zegt van wel, 15% zegt ten dele en 4% zegt van niet (N=194).

'Voor het grootste gedeelte wel m.u.v. het niet alles kunnen zeggen om sfeer goed te houden.'

'Het ging er even heftig aan toe totdat alle neuzen dezelfde kant op gingen staan.'

'Voelde me aardig de juf uithangen, moest regelmatig de boel weer even terug brengen waar het uiteindelijk over ging.'

'We hebben alles heel rustig kunnen bespreken.'

3.4 Waardering Eigen Kracht-conferentie

Om een indruk te krijgen van de tevredenheid van de deelnemende leden van familie en sociaal netwerk over de conferentie als geheel is hen gevraagd een rapportcijfer te geven. Het gemiddelde cijfer voor de conferentie als geheel is een 7,8. Deze score is hetzelfde als landelijk in 2010. 8 van de 72 respondenten (11%) geven de conferentie een onvoldoende.

Enkele toelichtingen op dit cijfer.

'Een 4. Begeleider zeer zeer onvoldoende.'

'Een 6. Omdat het voor mij koud op m'n dak kwam en ik weet vrij weinig over haar netwerk.'

'Een 7. Aangezien het duidelijk was wat de bedoeling was, maar vraag me af waarom het niet eerder geregeld kon zijn.'

'Een 8. Ik heb een goed gevoel over de plannen en de betrokkenheid van de leden.'

'Een 8. Het heeft gewerkt er zijn plannen gemaakt waaraan gewerkt gaat worden.'

'Een 9. Een hele goede manier om "snel" met elkaar een probleem op te lossen! Echt super!'

Er is apart gevraagd naar het rapportcijfer voor het besloten deel waarbij alleen familie en sociaal netwerk bijeen zijn. De waardering voor dit deel van de conferentie ligt iets lager dan voor de conferentie als geheel, namelijk op een 7,3.

Enkele toelichtingen op dit cijfer:

'Een 3. Omdat er toch professionele hulp bij had moeten zijn, om het gesprek te leiden.'

'Een 6. Dit baseer ik op het feit dat geboden "hulpverlening" van andere aanwezigen niets tot minimaal was. Dit had ik ook niet anders verwacht.'

'Een 8. Zorgvuldige bespreking en discussie. Respect voor elkaar. Bereidheid tot gezamenlijke inspanning om de komende tijd goed door te komen.'

'Een 10. Er was sprake van harmonisch overleg, waarbij ook mensen van wie door mij niet verwacht werd, waardevolle bijdragen leverden voor een goed resultaat.'

3.5 Waardering plan

Het doel van de Eigen Kracht-conferentie is het maken van een plan. De meeste mensen vinden dat er genoeg mensen aanwezig waren om een plan op te stellen (84%). Gemiddeld geven de respondenten een 7,7 voor het plan. Landelijk ligt de waardering voor het plan op 7,9. Vijf respondenten geven een onvoldoende.

Toelichtingen op het rapportcijfer voor het plan.

'Een 6. Omdat ik tot een bepaalde hoogte geen gezeur wilde van een bepaalde persoon.'

'Een 6. Omdat ik denk dat er meer in gezeten zou hebben als anderen ook meer taken op zich hadden genomen. Dit was niet alléén niet uit onwil van de anderen maar ook de afstand gaf deze beperkingen.'

'Een 7. Een plan maken is prima gelukt nu nog de uitvoering! "Gaat goed komen.'

'Een 8. Het plan moet nog uitgevoerd worden maar ziet er naar mijn mening goed uit'

'Een 9. De betrokkenheid was merkbaar door de aangedragen persoonlijke adviezen/oplossingen en aanbod.'

Aan de respondenten van conferenties in 2011 en 2012 zijn aanvullende stellingen over het plan voorgelegd.

'Ik vond het moeilijk om met alle deelnemers aan de EKC een plan te maken.'

20 helemaal mee oneens, 24 mee oneens, 8 neutraal, 21 mee eens, 5 helemaal mee eens.

'Door het plan heb ik meer vertrouwen in de toekomst.'

21 neutraal, 44 mee eens, 3 helemaal mee eens.

'Door het plan zal ik denk ik beter met de situatie overweg kunnen.'

2 mee oneens, 19 neutraal, 42 mee eens, 4 helemaal mee eens.

'Door het plan zal de situatie verbeteren.'

20 neutraal, 44 mee eens, 6 helemaal mee eens.

'De afspraken die tijdens de EKC zijn gemaakt: geven een reële kans op verbetering van de situatie.'

10 neutraal, 45 mee eens, 6 helemaal mee eens.

'De afspraken die tijdens de EKC zijn gemaakt: vind ik niet uitvoerbaar.'

14 helemaal mee oneens, 36 mee oneens, 5 neutraal, 7 mee eens.

'Ik ga me aan de afspraken uit het plan houden'

6 neutraal, 42 mee eens, 11 helemaal mee eens.

'Ik denk dat de anderen zich aan het plan gaan houden.'

11 neutraal, 43 mee eens, 4 helemaal mee eens.

'Ik ben het eens met het plan'

1 oneens, 2 neutraal, 45 mee eens, 11 helemaal mee eens.

Over het algemeen kan geconstateerd worden dat de deelnemers redelijk positieve verwachtingen van het plan hebben. De meerderheid van de respondenten antwoordt neutraal tot positief tegenover de stelling dat door het plan de situatie zal verbeteren. Men denkt ook dat de afspraken uit het plan hieraan bijdragen. De meeste mensen vinden de afspraken ook uitvoerbaar, zijn bereid zich aan de afspraken te houden en denken dat de anderen dit ook zullen doen. Een flink deel van de respondenten vond het overigens moeilijk om met alle deelnemers een plan te maken.

3.6 Waardering Eigen Kracht-coördinator

De Eigen Kracht-coördinator is degene die de deelnemers bij elkaar brengt en de conferentie organiseert. Hoe kijken de deelnemers aan de conferentie aan tegen deze persoon? 64 respondenten hebben deze vraag beantwoord. Het gemiddelde cijfer is een 8,1 (landelijk eveneens 8,1). Er zijn 4 onvoldoendes gegeven. De waardering hangt onder meer samen met de kwaliteit van de uitleg en het karakter van de Eigen Kracht-coördinator, zoals uit onderstaande toelichtingen blijkt.

'Een 7. Op het laatste deel werd het iets te langdurig.'

'Een 8. Bewaakte eigen kracht punten goed, stuurde oplossingsgericht, objectieerde wrijvingspunten.'

'Een 8. Vriendelijk maar kwam wat onzeker over.'

'Een 8. Rustig en hij neemt de tijd voor je.'

'Een 9. Prima gedaan en duidelijk naar ons toe geweest omdat het voor ons totaal nieuw was/is.'

Aan de respondenten van de conferenties uit 2011 en 2012 zijn daarnaast stellingen voorgelegd.

'De Eigen Kracht-coördinator was neutraal.'

7 neutraal, 49 mee eens, 20 helemaal mee eens.

'Ik vind het belangrijk dat de Eigen Kracht-coördinator onafhankelijk is.'

1 mee oneens, 9 neutraal, 42 mee eens, 25 helemaal mee eens.

'De Eigen Kracht-coördinator legde goed uit wat de bedoeling was.'

1 mee oneens, 9 neutraal, 47 mee eens, 20 mee eens.

'Ik vond de informatie die de Eigen Kracht-coördinator gaf belangrijk.'
2 mee oneens, 7 neutraal, 52 mee eens, 17 helemaal mee eens.

'Ik vond de informatie die de Eigen Kracht-coördinator gaf duidelijk.'
2 mee oneens, 9 neutraal, 48 mee eens, 19 helemaal mee eens.

Ook uit de antwoorden op de stellingen blijkt de waardering voor de Eigen Kracht-coördinator. Over het algemeen is men van mening dat de coördinator goed heeft uitgelegd wat de bedoeling was. De informatie was belangrijk en duidelijk. Vrijwel iedereen vindt het belangrijk dat de coördinator onafhankelijk is en bij de desbetreffende conferentie was dit ook het geval.

3.7 Waardering aanvrager

Gevraagd is aan de familieleden of de aanmelding is gedaan door een professionele hulpverlener en zo ja, welk rapportcijfer men dan aan de aanvrager wil geven. 83 personen zeggen dat de aanmelding door een professional is gedaan, 66 personen zeggen van niet en 43 mensen weten het niet. De aanmelder-professional krijgt gemiddeld een 7,9.

Enkele toelichtingen luiden als volgt:

'Een 5. Hij ging niet helemaal vrijwillig erin mee, en was hierdoor wat onduidelijk met zijn vraag.'

'Een 8. gaf duidelijkheid naar de familie en omgeving.'

'Een 10. De school gaf de opdracht. Ik vind de school heel professioneel.'

'Een 10. Mevrouw is geweldig mens, gedreven, intelligent, voor haar taak berekend, kortom de juiste vrouw op de juiste plaats.'

Aan de respondenten van conferenties uit 2011 en 2012 zijn aanvullende stellingen voorgelegd.

'De aanvrager/hulpverlener vertelde wat er goed gaat.'
4 helemaal mee eens, 4 oneens, 20 neutraal, 19 mee eens, 3 helemaal mee eens

'De aanvrager/hulpverlener vertelde welke zorgen er zijn.'
1 mee oneens, 5 neutraal, 40 mee eens, 9 mee eens

'De aanvrager/hulpverlener gaf goed aan wat de gevolgen zijn als er geen plan gemaakt wordt.'
4 helemaal mee eens, 4 mee oneens, 18 neutraal, 22 mee eens, 5 helemaal mee eens

'De aanvrager/hulpverlener heeft informatie gegeven over mogelijke oplossingen.'
2 helemaal mee eens, 2 mee oneens, 17 neutraal, 29 mee eens, 5 helemaal mee eens

'Ik vond de informatie die de aanvrager/hulpverlener gaf belangrijk.'
1 mee oneens, 11 neutraal, 28 mee eens, 13 helemaal mee eens

'Ik vond de informatie die de aanvrager/hulpverlener gaf belangrijk.'
3 mee oneens, 12 neutraal, 28 mee eens, 10 helemaal mee eens

Respondenten oordelen in meerderheid positief over de rol van de hulpverlener bij de conferentie. Er is aangegeven wat de gevolgen zijn als er geen plan wordt gemaakt. Ook is er informatie gegeven over mogelijke oplossingen.

3.8 Overige opmerkingen en suggesties

Aan het einde van de vragenlijst hebben de deelnemers de gelegenheid een afsluitende opmerking te maken of suggestie te geven. De suggesties hebben met name betrekking op het middel Eigen Kracht, het proces en het verloop van de conferentie of het functioneren van de coördinator. Opmerkingen worden vaak gemaakt om nog eens extra de (on)tevredenheid te benadrukken.

'Achteraf gezien denk ik toch dat het handig was geweest om onderlinge verhoudingen van genodigden meer te toetsen op mogelijke belemmeringen in het gesprek.'

'Ben blij dat ik het grootste deel in handen kon houden omdat het soms over hele andere dingen ging wat moest. Ik kan de leiding aardig goed in bedwang houden.'

'De juiste persoon als begeleider.'

'De uitkomst van deze dag was verrassend goed en ik hoop van harte dat dat veel goeds brengt in 2010.'

'Dit moet bij iedereen kunnen. Een eigen kracht conferentie als het nodig is.'

'Duidelijker vertellen wat eigen kracht bedoeld. Iets met gemeente of thuiszorg?'

'Eindsamenvatting compacter, mensen worden moe.'

'Er is aangegeven bij de voorgesprekken dat er een agressieve sfeer zou kunnen ontstaan. Hier is niets mee gedaan. IK ben erg gekwetst en zal nooit meer aan zoiets meedoen. Deze persoon heeft hulp nodig (anders dan deze maatschappelijk werkster) en ik vind dat dit genegeerd is door jullie organisatie.'

'Ga door met dit project. Bravo!'

'Grote waardering voor deze werkwijze.'

'Het begin was onduidelijk, maar na verloop van tijd werd het duidelijker en zinvoller om gezamenlijk een besluit te nemen.'

'Het samen eten is prima. Informeel ontspannen en er wordt toch gepraat!'

'Het was een paar keer erg uit de hand gelopen. Daar had dus iemand met ervaring bij moeten zitten om de gemoederen te kalmeren en het gesprek te leiden. Bij de evaluatie met de groep moet er zeker zo'n persoon bij.'

'Hopen dat het eindresultaat goed is.'

'Iets meer de tijd geven om aan hulpverlenende instanties vragen te kunnen stellen, voor die weer vertrekken.'

'Ik ben blij met deze conferentie. We weten nu wat iedereen voor Isabel en haar vader wil doen.'

'Ik hoop dat het slaagt, nog meer hoop ik dat de persoon in kwestie de controle los kan laten om hulp te vragen.'

'Ik vind het een heel goed gebeuren, hierdoor wordt er echt wat op papier gezet.'

'Ik vond het terecht dat ieder de kans kreeg om te spreken, ook zij die hun kwaadheid wilden uiten. Dit zal goed zijn voor anderen die ook in een situatie terecht komen.'

'Jammer dat in een zaak als deze de juiste mensen ontbraken waar de grootste moeilijkheden zijn/kunnen ontstaan, schulden/financien/huisvesting.'

'Mijn vader die inmiddels uit de gevangenis is is niet ingelicht! Aanwezigheid van de tolk was heel nuttig, ook bij andere conferenties aan te bevelen.'

'Perfect!'

'Prettige sfeer alles was duidelijk goed verzorgd!'

'Vergeet niet de taak van de voogd (jeugdzorg), deze kan ook een taak op zich nemen.'

4 Tevredenheid kinderen en jongeren

4.1 Inleiding

Aan kinderen en jongeren tot 18 jaar die hebben deelgenomen aan een Eigen Kracht-conferentie is een speciaal tevredenheidsformulier gegeven. Er zijn 50 formulieren verspreid, hiervan zijn er slechts 10 geretourneerd. Dit is een respons van 20%. Deze respons ligt veel lager dan het landelijk gemiddelde (48%) en ook bij een ander onderzoek in Noord-Holland (36%). Het is onbekend waarom de respons zo laag is. De respons is ook de hele onderzoeksperiode laag. De in dit hoofdstuk gepresenteerde cijfers kunnen dan ook niet als representatief worden beschouwd.

4.2 Resultaten

Het formulier is ingevuld door 9 meisjes en 1 jongen. 4 kinderen zijn tussen de 5 en 12 jaar oud, 6 jongeren zijn tussen de 13 en 18 jaar in. 4 kinderen waren zelf hoofdpersoon van de conferentie, in 6 situaties hebben de kinderen of jongeren deelgenomen als familielid of vriend van de hoofdpersoon.

De kinderen waarden de conferentie gemiddeld met een 7,5. Landelijk ligt de waardering iets hoger op 7,9.

5 kinderen voelden zich de hele conferentie op het gemak, 2 soms en 3 niet.

4 kinderen vinden dat er goed naar hen geluisterd is, 4 soms en 2 niet.

5 kinderen vonden het besloten deel goed, 5 hebben daar geen mening over

'Goed. Iedereen luisterde naar elkaar en gaf zijn eigen mening. Er zijn ook echt oplossingen gekomen voor ons gezin.'

'Niet goed. Omdat iedereen over andere dingen begon, in plaats van een oplossing te vinden.'

Het plan wordt gemiddeld met een 8,9 beoordeeld. Dit is wat hoger dan landelijk (8,4). Iedereen vond dat er genoeg mensen waren om een plan te maken.

'Een 7. Omdat we toch op een goeie oplossing zijn uitgekomen.'

'Een 8. Omdat ik nog niet weet of het echt gaat gebeuren.'

'Een 10. Omdat ik denk dat iedereen in het gezin er wel iets aan heeft en dat het gaat helpen.'

Over de Eigen Kracht-coördinator zijn de kinderen en jongeren erg tevreden, hij of zij krijgt gemiddeld een 9. Er zijn geen onvoldoendes.

'Een 9. Hij was duidelijk en vriendelijk naar iedereen.'

'Een 10. Zij kon het goed uitleggen.'

5 Tevredenheid professionele aanvragers

5.1 Inleiding

Na de Eigen Kracht-conferentie is door de coördinator een tevredenheidsformulier aan de aanvragers gegeven of gestuurd. Het gaat hier alleen om aanvragen die door professionals zijn gedaan, niet aanvragen door hoofdpersonen zelf of familieleden. Er zijn 34 formulieren uitgereikt, hiervan zijn er 16 geretourneerd. Dit betekent een respons van 47%. Dit percentage ligt iets onder het landelijk gemiddelde van 2010 (52%).

5.2 Informatie

Uit onderzoek is bekend dat aanvragers vooral behoefte hebben aan de volgende informatie vooraf:

- de eigen inbreng en rol van de aanvrager;
- wat Eigen Kracht inhoudt en beoogt;
- de gang van zaken tijdens Eigen Kracht-conferenties (algemeen);
- de gang van zaken tijdens deze specifieke Eigen Kracht-conferentie.

Alle ondervraagde aanmelders beoordelen deze punten als voldoende (100% geeft aan op deze punten goed geïnformeerd te zijn).

5.3 Waardering voor de Eigen Kracht-conferentie

Aan de aanvragers van de zaken uit 2009 en 2010 is om een rapportcijfer voor de conferentie gevraagd. Zij geven gemiddeld een 7,9 voor de conferentie. (Landelijk 2010: conferentie 7,6).

Aan de aanvragers van de zaken uit 2011 en 2012 is de waardering voor de conferentie door het voorleggen van stellingen gemeten. De antwoorden op de stellingen zijn als volgt.

'Ik ben tevreden over mijn aandeel tijdens deze EKC.'

1 neutraal, 3 mee eens, 3 helemaal mee eens.

'Ik heb de kans gekregen om informatie te geven over kwesties die ik belangrijk vind.'

1 neutraal, 2 mee eens, 4 helemaal mee eens.

'Ik zou aanwezig willen zijn tijdens het besloten deel van de EKC.'

2 mee oneens, 1 neutraal, 4 mee eens.

'Ik heb vragen van deelnemers aan de EKC kunnen beantwoorden.'

4 neutraal, 3 mee eens.

'Ik vind het moeilijk om geen jargon te gebruiken als ik in gesprek ben met de deelnemers van de EKC.'

3 helemaal mee oneens, 2 mee oneens, 1 mee eens.

'Ik vind het moeilijk om informatie te geven aan de deelnemers van de EKC zonder te beïnvloeden met mijn advies.'

3 helemaal mee oneens, 2 mee oneens, 1 neutraal.

De respondenten vinden dat zij voldoende informatie hebben kunnen leveren. Opvallend is dat ondanks het kleine aantal er toch een voorkeur bestaat om deel te nemen aan het besloten deel van de conferentie.

Een belangrijk kenmerk van Eigen-Kracht conferenties is dat er juist geen professionals bij het besloten gedeelte zijn.

5.4 Waardering plan

Het gaat in een conferentie om het maken van een plan voor een of meerdere hoofdpersonen. Dat plan is bedoeld om de situatie van de hoofdpersoon of het gezin te verbeteren. Het plan wordt gemaakt door de familie en wordt voorgelegd aan de aanvrager. Om een indruk te krijgen van de tevredenheid van de aanvragers over het niet door henzelf maar door familie gemaakte plan, is hen gevraagd een rapportcijfer te geven (alleen 2009 en 2010). Het gemiddelde cijfer is een 7,3. Landelijk ligt dit cijfer in 2010 op een vergelijkbare 7,4.

'Een 5. Er ontbraken 2 genodigden, waardoor het plan gemaakt moest worden door weinig leden.'

'Een 8. Ondanks beperkt IQ deelnemende cliënten is er toch een waardevol plan uitgerold.'

'Een 8. Het plan is compleet en duidelijk.'

In 2011 is niet meer naar rapportcijfers gevraagd, maar is aan de hand van stellingen bekeken of de aanvragers meer invloed op het plan zouden willen hebben en hoe zij denken over de mogelijke gevolgen van het plan.

'Ik zou meer invloed op het plan willen hebben.'

2 mee oneens, 1 neutraal, 4 mee eens.

'Ik ga met de deelnemers werken aan de uitvoering van het plan.'

1 mee oneens, 3 neutraal, 3 geen antwoord.

'Ik weet met welke personen uit het netwerk ik contact kan opnemen als dat nodig is.'

1 mee eens, 3 helemaal mee eens, 3 geen antwoord.

'Ik heb de indruk dat de hoofdpersoon beter met de situatie overweg kan door dit plan.'

3 neutraal, 1 helemaal mee eens, 3 geen antwoord.

'Ik heb de indruk dat de situatie van de hoofdpersoon zal verbeteren door dit plan.'

3 neutraal, 1 helemaal mee eens, 3 geen antwoord.

'Ik heb meer vertrouwen in de toekomst van de hoofdpersoon.'

3 neutraal, 1 helemaal mee eens, 3 geen antwoord.

'Ik heb de indruk dat het plan de deelnemers helpt in het nemen van toekomstige beslissingen.'

3 neutraal, 1 mee eens, 3 geen antwoord.

'Ik heb de indruk dat de hoofdpersoon meer hulp zal krijgen van de deelnemers.'

4 mee eens, 3 geen antwoord.

Een aantal aanvragers kan nog geen antwoord op deze vraag geven. De overige aanvragers hebben neutrale tot positieve verwachtingen van de consequenties van het plan.

5.5 Waardering voor Eigen Kracht-coördinator

Tijdens de voorbereiding is een goede afstemming tussen aanvrager en Eigen Kracht-coördinator van belang. Aanvragers oordelen allemaal positief over de samenwerking en afstemming. Gemiddeld geven zij een 8,5 als rapportcijfer. Cijfers variëren tussen een 8 en een 10. Landelijk ligt de waardering op een iets lagere 8,1.

Hoewel het aantal respondenten zeer klein is, komt op grond van de antwoorden naar voren dat professionals tevreden zijn over de bijdrage die zij aan de conferentie hebben kunnen bijdragen. Wat een aantal aanvragers betreft had hun invloed verder mogen gaan: zij geven aan dat zij graag bij het besloten deel van de conferentie waren geweest en dat zij meer invloed op het plan hadden willen hebben.

6 Follow-up

6.1 Inleiding

Als een Eigen Kracht-conferentie volgens plan verloopt is het resultaat een door de familie gedragen plan. In dat plan staan afspraken van familie en bekenden onderling en eventueel vragen aan hulp- of dienstverlenende organisaties. Vanuit het oogpunt van de verbetering van de situatie van de hoofdpersonen is het maken van het plan een eerste stap. Het komt aan op de uitvoering van het plan. Om enig inzicht te krijgen in hoeverre de plannen ook gerealiseerd zijn of worden, is na (doorgaans) drie tot vijf maanden door de coördinator contact opgenomen met de hoofdpersoon, de aanmelder en één of meerdere familieleden. Hierbij is gevraagd hoe het met de uitvoering gaat.

Van 29 conferenties is (gedeeltelijk) bekend hoe de situatie zich 3 maanden na afloop heeft ontwikkeld. Dit betekent 40% van de onderzochte 73 conferenties. Dit is lager dan het landelijk gemiddelde, dat op 59% ligt. Voor de andere 44 conferenties geldt dat het niet is gelukt om een follow-up uit te voeren. Bij de 3 meest recent gehouden conferenties (vanaf januari 2012) is er nog geen follow-up moment geweest. Voor de respons maakt dit echter niet veel uit; wanneer deze conferenties buiten beschouwing worden gelaten, stijgt de respons licht tot 41%

6.2 Moment van Follow-up

De Eigen Kracht-coördinator zoekt na het afronden van de conferentie en het opsturen van het plan nog twee maal contact met de deelnemers. Hij of zij belt één maand na de conferentie nog op voor procesdoeleinden, omdat eerder onderzoek heeft geleerd dat juist na een maand een telefoontje het uitvoeringsproces gunstig beïnvloedt. Deze gegevens zijn verder niet schriftelijk vastgelegd. Na drie maanden belt de coördinator nogmaals met de belangrijkste betrokkenen rond de conferentie om te registreren hoe de voortgang van de uitvoering van het plan loopt. Daarbij wordt gestreefd naar een gesprek met de hoofdpersoon, de aanmelder en minimaal één lid van de familie/het sociale netwerk.

Moment van follow-up	Aantal
tot 3 maanden na conferentie	18
4-5 maanden na conferentie	6
langer dan 5 maanden na conferentie	3
<i>Totaal</i>	<i>27</i>

6.3 Aantal personen

In het kader van de follow-up hebben de coördinatoren gesproken met 96 personen oftewel 3,6 personen per zaak. De meeste personen behoren tot de familie of het sociale netwerk, maar ook de aanmelders en hoofdpersonen zijn benaderd.

Er is gesproken met	Aantal
Aanmelders/hulpverleners	17
Volwassen hoofdpersonen	19
Minderjarige hoofdpersonen	8
Familieleden /sociaal netwerk	52
<i>Totaal</i>	96

6.4 Mate van uitvoering van plan en afspraken

Er is aan de betrokkenen gevraagd in hoeverre het plan is uitgevoerd. Daarbij kan gekozen worden uit 'geheel uitgevoerd', 'ten dele uitgevoerd' en 'niet uitgevoerd'. Het is ook mogelijk om aan te geven dat men het niet weet. Er is geen onderscheid gemaakt in hoofd- en bijzaken, het gaat om de uitvoering van het totaal aan afspraken. Als één afspraak niet is uitgevoerd, is het plan dus deels uitgevoerd.

Mening over uitvoering plan, in aantallen en procenten.

	Geheel	Ten dele	Geheel niet	Weet niet	N =
Aanmelders/ hulpverleners	3 (18%)	8 (47%)	3 (18%)	3 (18%)	17
Hoofdpersonen (volwassen en minderjarig)	12 (44%)	10 (37%)	4 (15%)	1 (4%)	27
Familieleden en sociaal netwerk	16 (31%)	23 (44%)	7 (13%)	6 (12%)	52
<i>Totaal</i>	31 (32%)	41 (43%)	14 (15%)	10 (10%)	96

Een derde van de respondenten zegt dat het plan in zijn geheel is uitgevoerd: hoofdpersonen zelf zijn daarover positiever gestemd dan familieleden en de professionele aanmelders. Van de hoofdpersonen vindt 44% dat het plan in zijn geheel is uitgevoerd; aanmelders en familieleden vinden dit in 18% resp. 31%. Zij zijn vaker van mening dat het plan ten dele is uitgevoerd. Een kleine groep van 15% vindt dat het plan in zijn geheel niet is uitgevoerd, hierbij zijn er geen grote verschillen tussen hoofdpersonen, aanmelders en familieleden.

Aan de mensen die vinden dat het plan ten dele of geheel niet is uitgevoerd, is gevraagd wat er niet is gebeurd. De onderstaande citaten betreffen alleen voorbeelden van situaties waar (een deel van) het plan niet is uitgevoerd:

'De telefooncirkel werkt goed, een weekend weg met een vriendin is toch wel moeilijk om dit te plannen, dat is er nog niet van gekomen. Wel een midweek met de kinderen weggeweest en dat was erg fijn. Alles verloopt veel beter, als de oppas niet kan komen werkt de telefooncirkel heel goed.'(hoofdpersoon).

'Te veel mensen gingen zich met mij bemoeien, daar kan ik niet tegen.' (hoofdpersoon).

'Omdat de persoonlijke situatie veranderd is. Er is geen behandeling meer mogelijk, dus nu zorgen dat kinderen zolang mogelijk bij haar zijn.' (aanvrager)

'Contact en afspraken met oma zijn wel uitgevoerd. Betreffende Jeugdzorg is er niets opgelost. De communicatie is nog steeds slecht.' (familie/sociaal netwerk)

'Doordat hij naar zijn zin heeft op zijn werk en daarvandaan een opleiding kan gaan doen, is het punt HAVO niet meer aan de orde. Hij is goed door de psychologische test gekomen. Doordat hij werkt en salaris krijgt is thuissituatie ook gewijzigd en een uitkering niet meer nodig.' (familie/sociaal netwerk)

Kijken we naar het aantal afspraken binnen het plan dat volgens de respondenten is uitgevoerd, dan is het beeld positiever. Twee derde van de respondenten zegt dat meer dan de helft van de afspraken is uitgevoerd. De hoofdpersonen zijn daarbij het meest positief, van hen vindt 80% dat de meerderheid van de afspraken is uitgevoerd. De professionele aanmelders zijn het minst positief gestemd: van hen vindt ruim de helft dat meer dan de helft van de afspraken is uitgevoerd. Ook ruim de helft van de familieleden vindt dat meer dan de helft van de afspraken is uitgevoerd; een kwart geeft aan niet te weten in hoeverre de afspraken zijn uitgevoerd.

De mening van de diverse groepen over de mate waarin zowel het plan als geheel als de afzonderlijke afspraken zijn uitgevoerd, is vergelijkbaar met het landelijk beeld.

	Meer dan de helft	Ongeveer de helft	Minder dan de helft	Weet niet	N =
Aanmelders/ hulpverleners	5 (56%)	0 (0%)	3 (33%)	1 (11%)	9
Hoofdpersonen (volwassen en minderjarig)	13 (81%)	2 (13%)	1 (6%)	0 (0%)	16
Familieleden en sociaal netwerk	23 (59%)	2 (5%)	5 (13%)	9 (23%)	39
Totaal	41 (64%)	4 (6%)	9 (14%)	10 (16%)	64

Enkele toelichtingen:

'Vrijwel geen enkele afspraak is nagekomen, maar het gaat goed met school en met de baan.' (aanmelder)

'Vader lijkt weer af te haken, moeder moet het doen zelfs als ze dat eigenlijk niet kan, en dochter manipuleert het hele gezin. Alleen zoon lijkt wel te varen dankzij hulpverlening en huiswerkbegeleiding. De communicatie over en weer verloopt erg moeizaam, er is weinig contact, zodat er vooral sprake is van een indruk.' (familieleden/sociaal netwerk)

'De band met de vrienden van het meisje wilde ze graag verbreken maar deze is kennelijk nog zo sterk dat het haar tot nu toe niet gelukt is, tante is ervan overtuigd dat het op een dag wel gaat lukken.' (familieleden/sociaal netwerk)

'Deels omdat afspraken niet meer van toepassing zijn door positieve ontwikkelingen, deels omdat mensen hun afspraken niet zijn nagekomen.' (familie/sociaal netwerk)

6.5 Effecten

Ook is in de follow-up registratie gevraagd naar de effecten van de conferentie. Er is gevraagd hoe de situatie van de hoofdpersoon en eventueel minderjarige kinderen van de hoofdpersoon zich heeft ontwikkeld en hoe het contact tussen professionele aanmelders en hoofdpersonen nu is.

Van de ondervraagde hoofdpersonen (N=27) vindt 85% dat zijn of haar situatie is verbeterd en 15% vindt de situatie hetzelfde gebleven. Niemand vindt zijn of haar situatie verslechterd.

Het contact met hulpverleners is volgens 12% verbeterd, volgens 40% hetzelfde gebleven, volgens 29% verslechterd. 12% heeft hier geen mening over.

Van de ondervraagde aanmelders (N=17) vindt 53% de situatie van de hoofdpersoon verbeterd, 29% vindt de situatie hetzelfde gebleven, niemand vindt de situatie verslechterd en 18% heeft geen mening.

Het contact tussen aanmelders en hoofdpersoon is volgens 12% van de aanmelders verbeterd, volgens 76% hetzelfde gebleven, volgens 12% verslechterd.

Van de ondervraagde familieleden en sociaal netwerk (N=52) vindt 57% de situatie van de hoofdpersoon verbeterd, 24% vindt de situatie hetzelfde gebleven, 4% vindt de situatie verslechterd en 15% heeft geen mening.

Geconstateerd kan worden dat de hoofdpersonen in grote meerderheid vinden dat hun situatie verbeterd is, gevolgd door familieleden/sociaal netwerk en aanmelders. Vrijwel geen respondenten vinden de situatie van de hoofdpersoon na de Eigen Kracht-conferentie verslechterd.

6.6 Terugblik op conferentie

Aan de respondenten is gevraagd hoe zij enkele maanden later terugkijken op de conferentie. Aangezien zij direct na afloop ook een tevredenheidsenquête hebben ingevuld (zie daarover de hoofdstukken over de tevredenheid), zijn de resultaten interessant om te vergelijken. Daarbij moet natuurlijk wel rekening worden gehouden met het feit dat het niet om precies dezelfde respondenten hoeft te gaan. Bovendien gaat het om relatief kleine aantallen, waardoor er snel verschuivingen ontstaan. Onderstaande cijfers dienen dan ook alleen ter indicatie.

Het aantal hoofdpersonen zelf is te klein om een vergelijking tussen de tevredenheid nu en enige maanden voordien te maken.

Professionele aanmelders waardeerden de conferentie en het plan direct na afloop met een 7,9 resp. 7,3. Na een aantal maanden is de waardering voor zowel de conferentie (7,5) als het plan (7,0) iets afgenomen.

De respondenten afkomstig uit de familie en het sociaal netwerk waardeerden de conferentie direct na afloop met een 7,8 en het plan met een 7,7. De waardering voor de conferentie is na een aantal maanden iets gestegen (8,0), de waardering voor het plan is gestabiliseerd (7,7).

Enkele citaten ter toelichting op deze cijfers:

De conferentie:

'Een 7. Eigen Kracht zegt zelf wel dat je het zelf moet doen. Zou toch zeer wenselijk zijn een onafhankelijk persoon bij besloten deel te laten zijn.' (hoofdpersoon)

'Een 8. Aanpak en conferentie heel goed. Achteraf bezien was het netwerk te klein, de rest van de aanwezigen hebben niet echt in de praktijk iets toegevoegd. Wel is het maximale er uitgehaald wat er in zit.' (sociaal netwerk)

'Een 8. Rust terug in het gezin, mede door het vertrek van de zoon uit huis.' (sociaal netwerk)

'Een 9. De conferentie kon snel worden gerealiseerd. Een goede planning van te voren. Ook de conferentie verliep snel en plezierig. Er zijn duidelijke afspraken gemaakt.' (aanmelder)

'Een 9. Ze vertrouwt nu de hulpverlening omdat ze gezien heeft dat ze het zelf in eigen hand kan houden. Het heeft veel gebracht.' (aanmelder)

Het plan:

'Een 6. In de tijd van de conferentie klopte het, het was toen het maximaal haalbare. Wel vond ik het toen ook een 6 omdat het plan moeizaam tot stand kwam en de punten die genoemd werden vond ik niet genoeg garantie geven voor de toekomst. Het was een dun plan. Omdat zijn eigen proces in een versnelling is geraakt, en hij energie in zijn leven stopt, gaat het erg goed nu. Het plan was tijdsopname en nu achterhaald.' (sociaal netwerk)

'Een 7. Plan zat goed in elkaar. Wat er van terecht gekomen is valt tegen. Het plan was haalbaar, maar zelfs sommige kleine dingen zijn niet gebeurd. Eigenlijk weer een keer teleurgesteld over het netwerk.' (sociaal netwerk)

'Een 9. Helder plan en uitgevoerd, haalbaar plan en het feit dat het uitgevoerd is geeft al aan dat het een goed plan is.' (aanmelder)

'Een 9. De conferentie vond ik heel prettig en het plan ook heel goed. We hebben ons er niet helemaal aan gehouden. Ik heb de papieren nog wel steeds op mijn kamer liggen.' (hoofdpersoon)

Bijlage 1 Onderzoeksvragen

De onderzoeksvragen met betrekking tot het aanmeldgedrag zijn:

- 1 Welke personen of organisaties melden bij de Eigen Kracht *Centrale* aan?
- 2 Wat is de reden van de aanmelding? Over welke vraag dient een plan gemaakt te worden?
- 3 Wat is de achterliggende problematiek van de aangemelde gezinnen?
- 4 Hoe lang is er hulpverlening in deze gezinnen?
- 5 Om hoeveel kinderen of volwassen hoofdpersonen gaat het? Van welke leeftijd, geslacht, etniciteit? Waar verblijven zij?

De onderzoeksvragen met betrekking tot het resultaat van de inzet van Eigen Kracht-conferenties zijn:

- 1 Hoeveel tijd zit er tussen het moment van aanmelding en het daadwerkelijk starten van de voorbereiding van de Eigen Kracht-conferentie? Is er sprake van een wachtlijst? Zo ja, hoe lang is de wachttijd?
- 2 Hoe vaak leidt een aanmelding bij Eigen Kracht tot een familiebijeenkomst (Eigen Kracht-conferentie)?
- 3 Hoeveel tijd zit er tussen het moment van aanmelding en het houden van de Eigen Kracht-conferentie?
- 4 Als een aanmelding niet tot een Eigen Kracht-conferentie leidt, wat is daarvan dan de reden?
- 5 Welke gegevens (aanmelder, achtergrondkenmerken, problematiek) zijn bekend over de zaken die wel tot een Eigen Kracht-conferentie leiden?
- 6 Welke gegevens (aanmelder, achtergrondkenmerken, problematiek) zijn bekend over de zaken die niet tot een Eigen Kracht-conferentie leiden?
- 7 In hoeverre zijn er verschillen en overeenkomsten (aanmelder, achtergrondkenmerken, problematiek) in de zaken die wel tot een Eigen Kracht-conferentie leiden en zaken bij wie dit niet het geval is;
- 8 Hoe vaak slagen families erin binnen een Eigen Kracht-conferentie een plan te maken?
- 9 Hoe vaak worden deze plannen als veilig geaccepteerd door de aanmelder/professional?
- 10 In hoeverre bevatten de plannen een evaluatiemoment?
- 11 In hoeverre bevatten de plannen een 'noodplan'?
- 12 Hoe vaak vragen families professionele hulp?
- 13 Hoe vaak veranderen kinderen door de Eigen Kracht-conferentie van verblijfplaats?

De onderzoeksvragen met betrekking tot de Eigen Kracht-conferentie zijn:

- 1 Hoeveel mensen nemen deel aan een Eigen Kracht-conferentie? Wat is hun positie ten opzichte van het de hoofdpersoon? Welke professionals?
- 2 Hoe vaak komen mensen niet op de Eigen Kracht-conferentie, terwijl zij daarvoor wel zijn uitgenodigd? Hoe vaak worden potentiële deelnemers uitgesloten?
- 3 Waar en wanneer worden Eigen Kracht-conferenties gehouden?
- 4 Hoe lang duren Eigen Kracht-conferenties?

De onderzoeksvragen met betrekking tot de follow-up van de Eigen Kracht-conferenties zijn:

- 1 In hoeverre zijn de plannen na 3 maanden uitgevoerd?
- 2 In hoeverre zijn de afspraken uit het plan nagekomen volgens de hoofdpersonen, de professionele aanmelders en het sociale netwerk?

De onderzoeksvragen met betrekking tot de tevredenheid van de aanmelder zijn:

- 1 In hoeverre zijn de aanmelders voldoende geïnformeerd?
- 2 Hoe waardeert de aanmelder de Eigen Kracht-conferentie? Welke factoren spelen een rol in die beoordeling?
- 3 Hoe waardeert de aanmelder het plan dat in de Eigen Kracht-conferentie wordt gemaakt? welke factoren spelen een rol in die beoordeling?
- 4 Hoe waardeert de aanmelder de samenwerking met Eigen Kracht? Welke factoren spelen in die beoordeling een rol?

De onderzoeksvragen met betrekking tot de tevredenheid van (volwassen) leden van familie en sociaal netwerk zijn:

- 1 In hoeverre zijn zij voldoende geïnformeerd? Door wie?
- 2 In hoeverre was de gegeven informatie duidelijk? Door wie verstrekt?
- 3 In hoeverre is hen gevraagd aan welke informatie zij behoefte hadden?
- 4 In hoeverre hebben zij zelf informatie kunnen toevoegen?
- 5 In hoeverre hebben zij inbreng kunnen hebben tijdens de Eigen Kracht-conferentie?
- 6 Hoe waarderen zij de Eigen Kracht-conferentie? Welke factoren spelen een rol in die beoordeling?

De onderzoeksvragen met betrekking tot de tevredenheid van de kinderen zijn:

- 1 Om hoeveel kinderen gaat het?
- 2 In welke hoedanigheid nemen zij deel aan de Eigen Kracht-conferentie?
- 3 Hoe waarderen zij de Eigen Kracht-conferentie en de besloten tijd? Welke factoren spelen een rol in die beoordeling?
- 4 Hoe waarderen zij het plan dat in de Eigen Kracht-conferentie is gemaakt? Welke factoren spelen in die beoordeling een rol?
- 5 Hoe waarderen zij de contacten met de Eigen Kracht-coördinator? Welke factoren spelen in die beoordeling een rol?

Bijlage 2 Terminologie

Om de onderzoeksgegevens in een kader te kunnen plaatsen, volgt hier eerst een schets van hoe de voorbereiding en de bijeenkomst verloopt. Een Eigen Kracht-conferentie wordt voorbereid door een Eigen Kracht-coördinator. Deze heeft geen hulpverlenende of inhoudelijke taak. Hun opdracht is het organiseren en faciliteren van de Eigen Kracht-conferentie. Dat doen zij door de familie en de aanmelder over de mogelijkheden en werkwijze van een Eigen Kracht-conferentie te informeren, te zoeken naar zoveel mogelijk mensen die kunnen bijdragen en ervoor te zorgen dat zij op een door hen gewenst moment bij elkaar komen voor de Eigen Kracht-conferentie. De coördinator stelt tijd en plaats vast en is verantwoordelijk voor de logistiek in overeenstemming met de wensen van de familie. De coördinator is belast met een verantwoorde uitvoering van de Eigen Kracht-conferentie en lost voorkomende problemen op. Noch de coördinator noch de hulpverleners zijn aanwezig bij het overleg van de familie in de besloten tijd. Aan het eind van de conferentie legt de coördinator de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het plan bij de familie en de betrokken aanmelder(s).

Het einde van de Eigen Kracht-conferentie betekent ook het eind van de betrokkenheid van de coördinator bij de familie.

Voor een goed begrip volgt hieronder een beknopte beschrijving van de in deze rapportage gebruikte terminologie:

Aanmelder:

degene die het eerst contact opneemt met de Eigen Kracht Centrale om de mogelijkheid van een Eigen Kracht-conferentie voor een familie te bespreken. Meestal is dit een medewerker van een hulpverleningsinstelling, maar het kan ook de cliënt zelf of een lid van familie of netwerk zijn. De aanmelder bespreekt de mogelijkheid van een Eigen Krachtconferentie met de familie en formuleert de vraagstelling aan het begin van de conferentie.

Bodem-eis:

minimumvoorwaarde omtrent de veiligheid van de hoofdpersoon die door een jeugdbeschermer aan het plan van de familie gesteld kan worden.

Eigen Kracht-conferentie:

een werkwijze om familie de verantwoordelijkheid te laten houden voor ingrijpende beslissingen bij problemen binnen de familie. Het geeft hen de gelegenheid zelf een plan te maken met gebruikmaking van eigen mogelijkheden en ondersteuning van buiten te betrekken. Centraal in deze werkwijze staat een 'familiebijeenkomst' waarin familie en leden van het netwerk gezamenlijk een plan maken voor de toekomst (zie ook de fasen van een Eigen Kracht-conferentie).

Eigen Kracht Centrale:

landelijke stichting die de Eigen Kracht-conferenties uitvoert en de invoering van Eigen Kracht-conferenties entameert en ondersteunt. De Eigen Kracht Centrale verzorgt de werving, selectie en opleiding van coördinatoren en sluit contracten af met de coördinatoren voor de duur van een conferentie. Aanmelders kunnen een 'Eigen Krachtconferentie' inhuren bij de Eigen Kracht Centrale.

Eigen Kracht-coördinator:

medewerker die in nauw overleg met de betrokken familie een Eigen Kracht-conferentie organiseert en faciliteert. Een Eigen Kracht-coördinator is een onafhankelijke persoon die verbonden is aan de Eigen Kracht Centrale en niet in dienst is bij of op de een of andere manier werkzaam is voor een beslissingsbevoegde of hulpverlenende instantie.

Eigen Kracht-regiomanager:

medewerker die in dienst is van een organisatie die voor een regio of provincie Eigen Kracht helpt invoeren.

Aanmelders nemen contact op met de regiomanager als zij een Eigen Kracht-conferentie overwegen.

De regiomanager kan hen helpen te beoordelen of een Eigen Kracht-conferentie in die situatie een geschikt middel is, hoe de vraagstelling zou moeten luiden, welke hulpverleners betrokken zijn en weet hoe de financiering geregeld kan worden. De regiomanager schakelt een coördinator uit dat gebied in om de conferentie te gaan voorbereiden en zorgt voor de directe ondersteuning. De regiomanager coacht de coördinatoren in die regio en stemt af met de landelijke Eigen Kracht Centrale.

Familie en sociaal netwerk:

directe en verder afstaande bloedverwanten en andere voor hen belangrijke personen. Denk aan familieleden, burens en vrienden.

Fase 1 zaak:

door de Eigen Kracht Centrale gebruikt begrip voor een zaak die tijdens de voorbereiding gestaakt is. Het gaat om een situatie waarin een Eigen Kracht-coördinator aan de voorbereiding is begonnen, maar waarbij het om uiteenlopende redenen niet komt tot een formele gezamenlijke bijeenkomst van familie, netwerk, aanmelder en professionele informanten.

Fase 2 conferentie:

door de Eigen Kracht Centrale gebruikt begrip voor een zaak waarvan de voorbereiding uitmondt in een formele gezamenlijke bijeenkomst van familie, netwerk, aanmelder en professionele informanten.

Fasen van een Eigen Kracht-conferentie:

Activeringsfase:	Periode voorafgaand aan de 'familiebijeenkomst', waarin mensen gestimuleerd worden om bijeen te komen en de Eigen Kracht-conferentie wordt voorbereid.
Conferentiefase:	Fase waarin de Eigen Kracht-conferentie plaatsvindt. Hierin zijn drie fasen te onderscheiden: <i>-20 Informatiefase:</i> Eerste deel van de 'familiebijeenkomst' waarin professionals informatie verstrekken aan familie en netwerk en vragen beantwoorden. <i>-21 Besloten tijd:</i> Tweede deel van de 'familiebijeenkomst'. Nadat de familie en de leden van het sociaal netwerk de benodigde informatie hebben verkregen, verlaten de aanmelder, andere hulp-verleners en de coördinator de ruimte, waarna de familie beraadslaagt en een plan maakt. <i>-22 Presentatie van het plan:</i> Derde deel van de 'familiebijeenkomst'. Nadat de familie een plan heeft gemaakt, worden de coördinator en de professionele aanmelder binnen- of opgeroepen en presenteren de familie het plan. Indien er bijvoorbeeld sprake is van jeugdbescherming, wordt het plan getoetst door de professionele aanmelder. De aanmelder accepteert het plan tenzij duidelijk is dat de veiligheid van het kind niet gewaarborgd is, dan wel dat het plan niet wettig is.

Hoofdpersoon:

persoon voor wie de Eigen Kracht-conferentie wordt gehouden. In de jeugdzorg zijn dit de kinderen waarvoor een plan gemaakt wordt. In andere sectoren kan het (ook) om volwassenen gaan.